

ВИРОБНИЧІ РЕСУРСИ ОТГ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ

*Лещух І. В., к. е. н., науковий співробітник
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. Долишнього
НАН України», м. Львів*

У сучасних умовах децентралізації влади важливим завданням є розвиток спроможних громад, здатних вирішувати суспільні питання, які належать до їх компетенції, та задовольняти потреби населення. Важливу роль у соціально-економічному розвитку територіальної громади відіграє її забезпеченість виробничими ресурсами (таблиця 1).

Таблиця 1 – Показники оцінювання забезпеченості виробничими ресурсами ОТГ*

Складові	Характер впливу показника
Кількість промислових підприємств, у розрахунку на 1 тис. наявного населення, од.	Стимулятор
Кількість ФОП, які функціонують в ОТГ, у розрахунку на 1 тис. наявного населення, од.	Стимулятор
Кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю підакцизними товарами на території громади, у розрахунку на 1 тис. наявного населення, од.	Стимулятор

*Джерело: розроблено автором

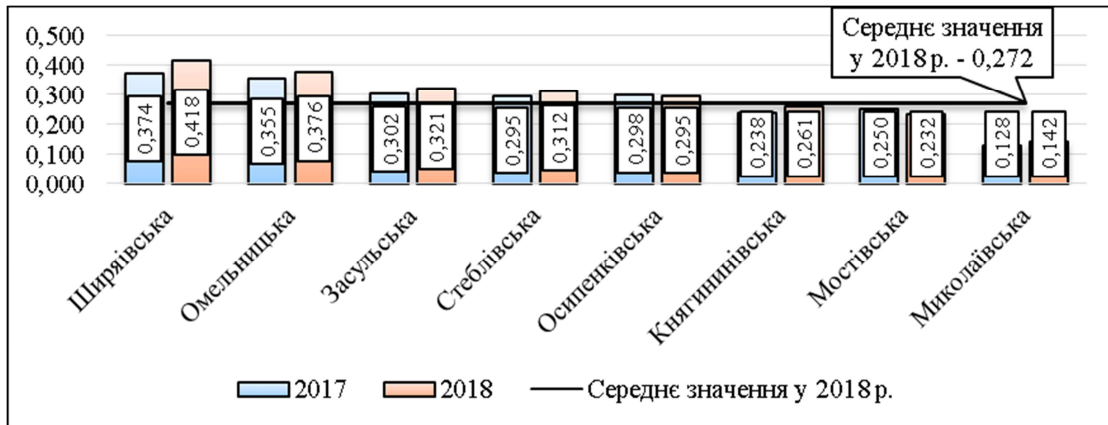
Враховуючи, що наведені у таблиці 1 показники є неоднорідними, тобто не підлягають зіставленню та містять значні внутрішньорегіональні коливання, необхідним є процес їх стандартизації, який забезпечить порівнянність та співставність сформованої інформаційної бази.

Процедуру стандартизації доцільно здійснити, виходячи з позиції, що наведені показники є показниками-стимуляторами (зростання їх значень позитивно впливає на загальний рівень потенціалу ОТГ) або показниками-дестимуляторами (зростання їх значень, відповідно, має негативний вплив) соціально-економічного розвитку.

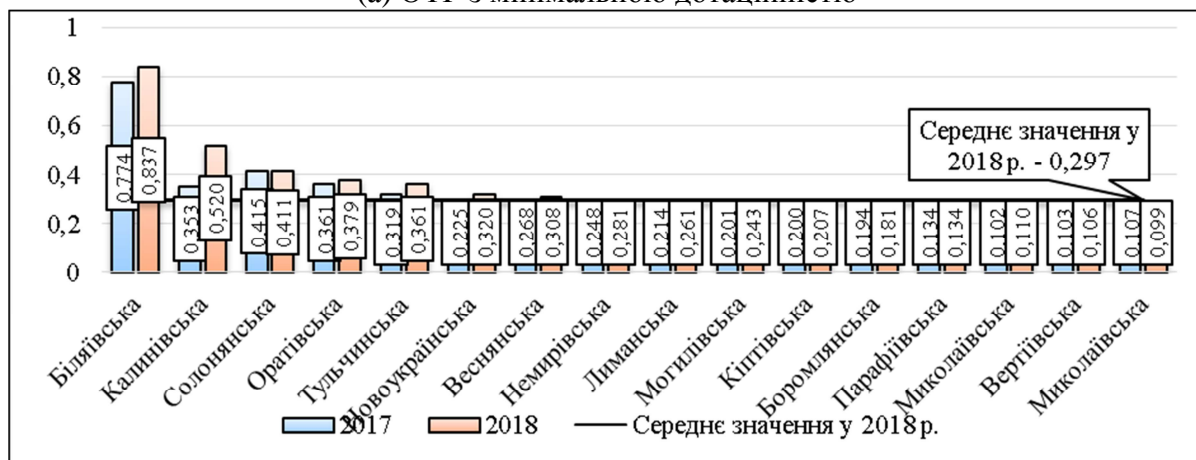
Аналіз забезпеченості виробничими ресурсами у більшості досліджуваних громад (84,7 %) показав низьке значення відповідного показника (в межах 0,2-0,37 за шкалою Харрінгтона).

Середнє значення показника забезпеченості виробничими ресурсами у звітному році в ОТГ із обсягом власних доходів бюджету на 1-го мешканця в межах 4000-7000 грн становило (рисунок 1):

- в громадах з мінімальною дотаційністю – 0,272;
- в бездотаційних громадах – 0,297.

(а) ОТГ з мінімальною дотаційністю

(б) бездотаційні ОТГ

Рисунок 1 – Забезпеченість виробничими ресурсами ОТГ з обсягом власних доходів на 1-го мешканця в межах 4000-7000 грн, пунктів*

*Джерело: розраховано та складено на основі відповідей на публічні запити представників відповідних ОТГ

Рушієм модернізації національної та регіональних економік, а також активізації інноваційної діяльності є розвиток підприємництва. У структурі підприємств за формою власності в усіх досліджуваних ОТГ переважали приватні підприємства.

Переважає більшість підприємств у досліджуваних ОТГ – це малі та середні підприємства (як і у більшості країн світу). Щодо структури підприємств за видами діяльності, то відповідний аналіз ускладнюється відсутністю належної статистичної інформації по більшості територіальних громад. Однак, із наявної інформації констатуємо переважання у міських та селищних ОТГ підприємств сфери послуг, а у сільських ОТГ – сільськогосподарських підприємств (рисунок 2).

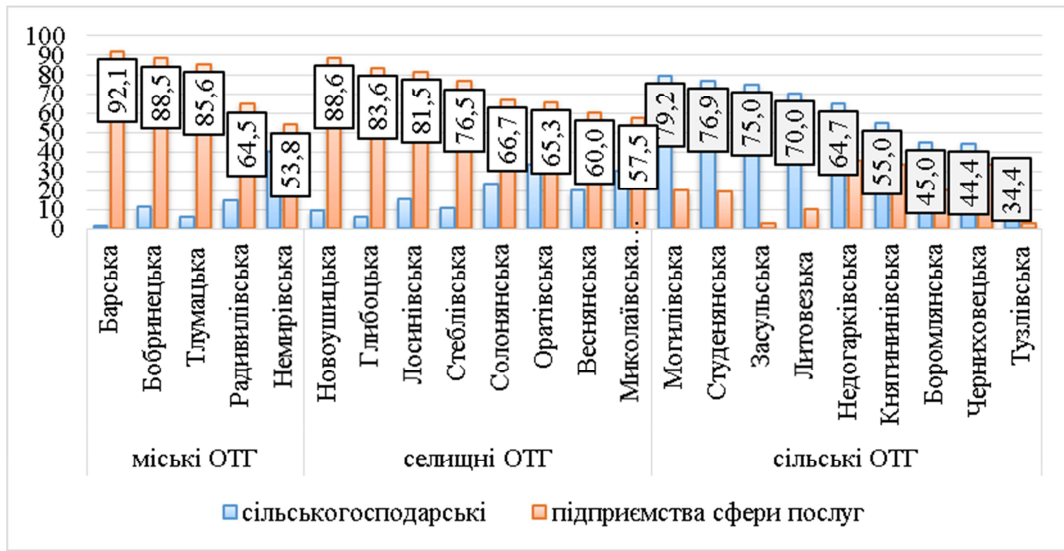

Рисунок 2 – Частка підприємств сфери послуг та сільськогосподарських підприємств в окремих ОТГ України у 2018 р., %*

*Джерело: розраховано та складено на основі відповідей на публічні запити представників відповідних ОТГ

Загалом, в ОТГ із вищим рівнем забезпеченості виробничими ресурсами спостерігається і вища зайнятість (рисунок 3, на прикладі окремих ОТГ).

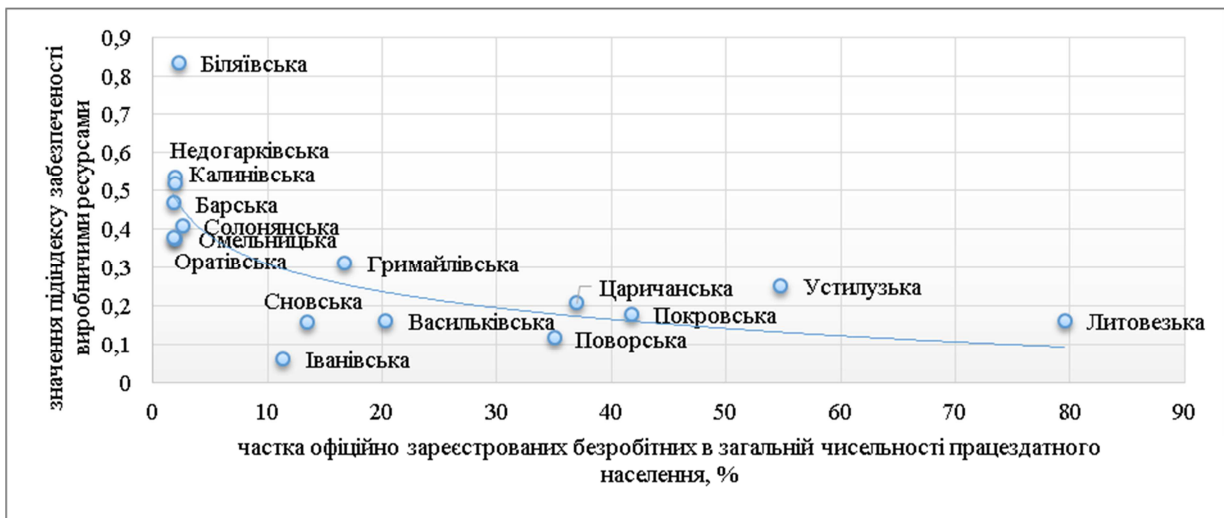

Рисунок 3 – Залежність між забезпеченістю ОТГ виробничими ресурсами та безробіттям населення, 2018 р.*

*Джерело: розраховано та складено на основі відповідей на публічні запити представників відповідних ОТГ

При оцінюванні інвестиційного потенціалу ОТГ варто також проаналізувати основні чинники впливу на забезпеченість виробничими ресурсами, зокрема, чинники інфраструктурного характеру. Так, більшість досліджуваних громад – це сільські громади з чисельністю населення менше 6 тис. осіб, при цьому має місце старіння населення. Відтак, лівова частка громад:

1. Не володіє на своїй території:

– фінансово-інвестиційними інституціями (банківські та небанківські установи, головні офіси економічно потужних корпорацій і фірм, інституційні інвестори);

– об'єктами інфраструктури підтримки бізнесу (кластери, бізнес-інкубатори, промислові парки/зони тощо).

Зазначені інституції та об'єкти, здебільшого, тяжіють до великих міст.

2. Не володіє інформацією щодо наявності на їх території вільних промислових об'єктів для інвестування. Разом з тим, дослідження показало, що лише приблизно 16% із загальної кількості наявних вільних промислових об'єктів у досліджуваних ОТГ мають належне інженерно-інфраструктурне облаштування (зокрема, під'їзд автомобільним шляхом із твердим покриттям, водо- та електрозабезпечення, газовідведення тощо). При цьому, майже всі зазначені об'єкти розташовані в міських (невелика частина у селищних) громадах.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

*Костюрін К. Р., Передерій А. І., студенти
Науковий керівник: Внукова Н. М., д. е. н., професор
Харківській національній економічній університет
імені Семена Кузнеця*

Економічними передумовами оцінки платоспроможності страхової компанії в сучасних умовах є більш високі вимоги щодо фінансової ліквідності, ніж до багатьох інших суб'єктів ринку. Якщо відбувається банкрутство фінансової установи, то мають втрати клієнти цієї компанії, тобто особи, які пішли на ризик та довірили свої гроші чи інші активи. Функцію захисту клієнтів бере на себе держава через систему регулювання та контролю. Тому для макроекономіки саме надійність і платоспроможність страхових компаній є найбільш важливою [1].

Платоспроможність страхової компанії – це можливість своєчасно і в повному обсязі відповідати за своїми зобов'язаннями. Це означає здатність у будь-який наперед взятий час виконувати зобов'язання із укладених договорів страхування. Інакше кажучи, під